ב * [ב]בַּיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (ג) [ג] (ד) תְּפִלִּין * אָסוּר לְשַׁמֵּשׁ בּוֹ (ה) מִטָּתוֹ (ו) עַד שֶׁיּוֹצִיאֵם אוֹ שֶׁיַּנִּיחֵם (ז) בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי, וְהוּא (ח) שֶׁאֵין הַשֵּׁנִי מְיֻחָד (ד) לָהֶם, שֶׁאִם הוּא מְיֻחָד אֲפִלּוּ מֵאָה חֲשׁוּבִים כְּאֶחָד. הַגָּהּ: וְאִם שְׁנֵיהֶם אֵינָם מְיֻחָדִים לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד לָהֶם וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד לָהֶם מַהֵר (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ר"מ סָעִיף ו') (בית יוסף (ד"ה פ"מ)): **ג** * [ג]אֲפִלּוּ לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד לָהֶם וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד לָהֶם מַהֵר (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ר"מ סָעִיף ו') (בית יוסף (ד"ה פ"מ)): [ה]וְכֵן אָסוּר לְהַנִּיחָם תַּחַת מַרְגְּלוֹתָיו, [ו]וְכֵן אָסוּר לְהַנִּיחָם תַּחַת מְרַאֲשׁוֹתָיו (ט) כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ [ה]אֲפִלּוּ

ב שם כ"ה (ע"ב).
ג שם (כג:).
ד שם. ה רַבֵּנוּ יוֹנָה שם (ברכות סו. ד"ה ולהניחן).

בַּאֵר הֵיטֵב

חִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א (ברכות כד. ד"ה מהו). הַשִּׁבּוּדִים שֶׁקִּבּוּצִים בָּהֶם שִׁלְשֶׁלֶת שֶׁל כֶּסֶף אָסוּר לְהִתּוֹלוֹת בָּהֶם. מִגֵּן אַבְרָהָם (שם). וּמֻתָּר לִכְתֹּב פְּסוּקִים בְּנִיר וְלִתְלוֹתָן בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. בְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) בְּשֵׁם מָהֲרַ"ט (ח"ב אה"ח סי' ג). וְנוֹהֲגִים לְהִתְעַנּוֹת מִי שֶׁנּוֹפְלִים לוֹ תְּפִלִּין, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנָּפַל סֵפֶר תּוֹרָה, וּבְתַשְׁוּבוֹת מִשְׁפְּטֵי שְׁמוּאֵל סִימָן י"ב תִּמְצָא סָמָךְ לַמִּנְהָג. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן מ"ד סָעִיף קָטָן ה' נִרְאֶה לִי דְּמִירֵי בְּלֹא נָתְקוּ, אֲבָל בְּסֵפֶר תּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּנָתְקוּ עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם) וּבְסֵפֶר שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ בְּקֶנְטְרֵס כִּפּוֹת תְּמָרִים דַּף י"ג (סוכה מא: ד"ה ואמר): **ב** (ג) **[ג]תְּפִלִּין.** וְאִם פָּרַשׁ טַלִּית עַל הַכִּיס שֶׁל תְּפִלִּין אַף עַל פִּי שֶׁאֵין כְּרוּךְ מִלְמַטָּה שְׁרֵי שֶׁהַטַּלִּית לֹא מִקְרֵי כְּלִין, מִיהוּ אוֹתָן הַמַּנִּיחִין כִּיס הַתְּפִלִּין וְהַטַּלִּית לְתוֹךְ כִּיס גָּדוֹל גַּם הַכִּיס גָּדוֹל מִקְרֵי כְּלִין וְצָרִיךְ עוֹד כְּלִי עַל גַּבֵּיהֶן, וּמִיהוּ אִם כִּיס הַתְּפִלִּין מְחֻבָּר לְמַעְלָה עַל כִּיס הַטַּלִּית, הַצַּד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַכִּיס גָּדוֹל לֹא מִקְרֵי כְּלִין. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). וּתְשׁוּבַת מָהֲרִ"ט סִימָן קל"א כָּתַב הַכִּיס שֶׁאֲנוּ מְנִיחִין טַלִּית וְתְּפִלִּין מִקְרֵי כְּלִי שְׁאֵין כְּלִין וּמֻתָּר לְשַׁמֵּשׁ מִטָּתוֹ, וְהַיְינוּ דְּוַקָא כְּשֶׁלֹּא הַכִּין הַכִּיס אֶלָּא לְטַלִּית וְאַחַר כָּךְ הִנִּיחַ תְּפִלִּין אָז מֻתָּר, אֲבָל אִם מִתְּחִלָּה הֵכִין הַכִּיס לִתְפִלִּין אָסוּר דְּמִקְרֵי כְּלִין. עַיֵּן שָׁם. אִם בָּרַךְ הַכִּיס בְּמִטְפַּחַת בְּשָׁעַת הַדְּחָק מִקְרֵי גַּם הַמִּטְפַּחַת כְּלִי אֶחָד. מַהֲרִ"ט"ץ שָׁם. אִם הַמְּזוּזָה בִּקְנִים בְּחֻדָּר צָרִיךְ גַּם כֵּן בְּכִרְסֹת סִדּוּר עָלֶיהָ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וְטַ"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ"ו (סק"ה) כָּתַב דְּכִסּוּי זְכוּכִית לֹא מְהַנֵּי, עַיֵּן שָׁם, מַשְׁמַע דְּמִירֵי אֲפִלּוּ פָּרַס סִדּוּר עַל גַּבֵּיהֶן דְּאִסּוּר, וּמָגֵן אַבְרָהָם חוֹלֵק עָלָיו: (ז) **לָהֶם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהַכְלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לֹא בְּצִינְעָן שֶׁיִּהְיֶה שְׁנֵיהֶם כֵּלִים שֶׁאֵינָם מְיֻחָדִים לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד, וְהָרַב רַמ"א לֹא כָּא רַק לְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר בַּיִת יוֹסֵף, דְּלֹא תֵּיקָא דְּאִם תַּרְוַיְיהוּ אֵינָם מְיֻחָדִים לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד יְהֵא אָסוּר הוֹאִיל וְנָקַט הַמְחַבֵּר בִּלְשׁוֹנָא וְהוּא שֶׁאֵין הַשֵּׁנִי מְיֻחָד לָהֶם,

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְדַחוּ דִּבְרֵיהֶם דְּנָפַל מִיָּדוֹ שֶׁאנִי, עַיֵּן שָׁם, שֶׁהֵבִיאוֹ בְּקִצּוּר בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ג): עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְשֶׁלְמֵי צִבּוּר (דיני חליצה התפילין ס"ח) כָּתַב דְּמַה שֶּׁמַּפְסִיחִים הַשְּׁלִית עַל גַּבֵּי תְּפִלִּין אֵינוֹ יוֹדֵעַ עַל מַה סָמְכוּ הָעוֹלָם לְהַתִּיר, דִּלְכַלִּי עָלְמָא קָדְשַׁת תְּפִלִּין חֲמִירָה מִצִּיצִית וְרֹאשׁ שֶׁיֵּשׁ הַשְּׁלִית בְּכִיס אֶחָד וּתְפִלִּין בְּכִיס אַחֵר, דְּלָהֲנִיחַ הַתְּפִלִּין עַל הַשְּׁלִית אֵינוֹ נָכוֹן שֹׁלֹא יְצָרְרָן לַצַּבֵּר עַל הַמִּצְוֹות כו' עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה דְּאִם אֵין לוֹ כִּיס לְתְפִלִּין וּמַנִּיחַ הַשְּׁלִית עֲלֵיהֶם לִשְׁמִירָה שֹׁלֹא יִתְלַכְלְכוּ וּכְהַאי גַּוְנָא הֲרֵי הַשְּׁלִית נַעֲשָׂה כְּאִלּוּ הוּא כְּלִין וְקָרִי. וּבְשו"ת מַשְׁאַ"ז חֵלֶק ג' סִימָן כ"ו כִּיס שֶׁל תְּפִלִּין יֵשׁ לַעֲשׂוֹתוֹ צַר קְצָת כְּדֵי שֶׁיִּתְפּוֹשׂ תְּחִלָּה בְּשֹׂל יָד וְלֹא יְצָרְרֶנּוּ לַצַּבֵּר עַל הַמִּצְוֹות, וּמַה שֶּׁאֶקְרוּ כִּיס שֶׁל תְּפִלִּין טָפֵחַ הַיְינוּ לְעִנְיַן הַנָּחָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע, דְּבִכְלִי שֶׁהוּא כְּלִין אִם אֵין בּוֹ טֹפַח יֵשׁ וְלִזּוֹל, אֲבָל אֵין צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ חֲלַל טֹפַח אֶחָד שֶׁהַכְּנִיס הַתְּפִלִּין שֶׁיִּהְיֶה חוֹצֵץ אוֹ מֻגָּן בִּכְנֵי עֲרָוָה אוֹ אֲינְטְרִיסִין שֶׁבְּכִיסִין, אַף עַל גַּב דְּכִכְסוּי כָּל דְּהוּ מְהַנֵּי לְעִנְיַן יְהֵיהָ מְחֻנָּךְ קְרוּשׁ' (דברים כג סו) עַיֵּן שָׁם. וּלְעִנְיַן כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לְעִנְיַן תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה יִתְבָּאֵר אִם יִרְצֶה ה' בְּסִימָן ר"מ (ס"ו):

ב [ג] **תְּפִלִּין.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְשֶׁלְמֵי צִבּוּר (דיני חליצה התפילין ס"ח) כָּתַב דְּמַה שֶּׁמַּפְסִיחִים הַשְּׁלִית עַל גַּבֵּי תְּפִלִּין אֵינוֹ יוֹדֵעַ עַל מַה סָמְכוּ הָעוֹלָם לְהַתִּיר, דִּלְכַלִּי עָלְמָא קָדְשַׁת תְּפִלִּין חֲמִירָה מִצִּיצִית וְרֹאשׁ שֶׁיֵּשׁ הַשְּׁלִית בְּכִיס אֶחָד וּתְפִלִּין בְּכִיס אַחֵר, דְּלָהֲנִיחַ הַתְּפִלִּין עַל הַשְּׁלִית אֵינוֹ נָכוֹן שֹׁלֹא יְצָרְרָן לַצַּבֵּר עַל הַמִּצְוֹות כו' עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה דְּאִם אֵין לוֹ כִּיס לְתְפִלִּין וּמַנִּיחַ הַשְּׁלִית עֲלֵיהֶם לִשְׁמִירָה שֹׁלֹא יִתְלַכְלְכוּ וּכְהַאי גַּוְנָא הֲרֵי הַשְּׁלִית נַעֲשָׂה כְּאִלּוּ הוּא כְּלִין וְקָרִי. וּבְשו"ת מַשְׁאַ"ז חֵלֶק ג' סִימָן כ"ו כִּיס שֶׁל תְּפִלִּין יֵשׁ לַעֲשׂוֹתוֹ צַר קְצָת כְּדֵי שֶׁיִּתְפּוֹשׂ תְּחִלָּה בְּשֹׂל יָד וְלֹא יְצָרְרֶנּוּ לַצַּבֵּר עַל הַמִּצְוֹות, וּמַה שֶּׁאֶקְרוּ כִּיס שֶׁל תְּפִלִּין טָפֵחַ הַיְינוּ לְעִנְיַן הַנָּחָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע, דְּבִכְלִי שֶׁהוּא כְּלִין אִם אֵין בּוֹ טֹפַח יֵשׁ וְלִזּוֹל, אֲבָל אֵין צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ חֲלַל טֹפַח אֶחָד שֶׁהַכְּנִיס הַתְּפִלִּין שֶׁיִּהְיֶה חוֹצֵץ אוֹ מֻגָּן בִּכְנֵי עֲרָוָה אוֹ אֲינְטְרִיסִין שֶׁבְּכִיסִין, אַף עַל גַּב דְּכִכְסוּי כָּל דְּהוּ מְהַנֵּי לְעִנְיַן יְהֵיהָ מְחֻנָּךְ קְרוּשׁ' (דברים כג סו) עַיֵּן שָׁם. וּלְעִנְיַן כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לְעִנְיַן תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה יִתְבָּאֵר אִם יִרְצֶה ה' בְּסִימָן ר"מ (ס"ו):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א]מַתָּר לִכְתֹּב (ו) פְּסוּקִים בְּנִיר וְלִתְלוֹתָן בְּפֶתַח בַּיִת הַכְּנֶסֶת. נוֹהֲגִים הָעוֹלָם (ז) לְהִתְעַנּוֹת כְּשֶׁנּוֹפֵל תְּפִלִּין מִיָּדוֹ עַל הָאָרֶץ בְּלֹא נַרְתִּיקָן, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנּוֹפֵל סֵפֶר תּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּנַרְתִּיקָן, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) שֶׁכָּתַב [ב]דַּאֲפִלּוּ תְּפִלִּין בְּנַרְתִּיקָן יִתֵּן פְּרוּטָה לְצְדָקָה: **ב** (ד) **תְּפִלִּין.** וְהוּא הַדִּין (ח) חֲמָשִׁים אוֹ סִדּוּרֵי תְּפִלּוֹת אוֹ שְׁאָר סְפָרִים בֵּין בִּכְתִיבָה אוֹ (ט) בִּדְפוּס הַכֹּל יֵשׁ בָּהֶם קְדֻשָּׁה וּבְעִנְיַן כְּלִי תּוֹךְ כְּלִי, וַאֲפִלּוּ אִם הֵן כְּתָב מִשְׁטָ"א [הַיְינוּ שֶׁאֵינָהּ כְּתִיבַת סְתָ"ם וְהוּא רַק כְּתָב אַשּׁוּרִי]. וּכְרֵיכַת (י) הַסֵּפֶר אֵינָהּ נֶחְשֶׁבֶת לְכִסּוּי דְּהֵיא מִגּוּף הַסֵּפֶר, וּבְעִנְיַן עוֹד שְׁנֵי כִּסּוּיִין. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן רע"א בְּטַ"ז שָׁם סָעִיף קָטָן ח' שֶׁכָּתַב כָּל הַמַּקֵּל בְּקְדֻשַּׁת סְפָרִים הַנִּדְפָּסִין עַתִּיד לִתֵּן אֶת הַדִּין דְּדִפּוּס הֲוֵי כְּמוֹ כְּתִיבָה, אַךְ בְּתִשְׁוּבַת חַוַּת יָאִיר סִימָן (קפ"ז) [קפ"ד] נוֹטֶה לְהָקֵל בָּזֶה (יא) בְּשָׁעַת הַדְּחָק כְּשֶׁאֵין לוֹ בַּמֶּה לְכַסּוֹת: (ה) **מִטָּתוֹ.** אוֹ (יב) לַעֲשׂוֹת צָרְכָיו: (ו) **עַד שֶׁיּוֹצִיאֵם.** בְּחֶדֶר אַחֵר, אוֹ שֶׁמַּפְסִיק בִּפְנֵיהֶם בִּמְחִיצָה גְּבוֹהַּ יו"ד טְפָחִים. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ר"מ בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ט"ו: (ז) **בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי.** לְאוֹ דַּוְקָא כֵּלִים (יג) דְּהוּא הַדִּין שְׁנֵי כִּסּוּיִין. (יד) וְאִם פָּרַשׂ טַלִּית אוֹ שְׁאָר כִּסּוּי עַל הַכִּיס שֶׁל תְּפִלִּין, אַף עַל פִּי שֶׁהַכִּסּוּי אֵין מְכַסֶּה רַק לְמַעְלָה וּמִן הַצְּדָדִין וְלֹא לְמַשָּׁה אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בית). וְאוֹתָן הַמַּנִּיחִין כִּיס הַתְּפִלִּין וְהַטַּלִּית לְתוֹךְ כִּיס אֶחָד גָּדוֹל, הֲרֵי גַּם הַכִּיס הַגָּדוֹל נִקְרָא כְּלִין הַמְיֻחָד לָהֶן וְצָרִיךְ עוֹד כִּסּוּי עַל גַּבָּן, (טו) אִם לֹא שֶׁמְּכַסֶּה בְּטַלִּית עַל הַתְּפִלִּין בְּתוֹךְ הַכִּיס דְּאָז שָׁרֵי דְּהַטַּלִּית אֵינוֹ כְּלִין, וְהוּא הַדִּין (טז) אִם כִּיס הַתְּפִלִּין מְחֻבָּר לְמַעְלָה עַל כִּיס הַגָּדוֹל אֵין נִקְרָא כְּלִין וּמוֹעִיל לָהֶן (יז) אִם הֶפְכָן, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (שם) מַה שֶּׁכָּתְבוּ בְּשֵׁם הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ב). כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). [ג]דְּהוּא הַדִּין בְּמְזוּזָה הַקְּבוּעָה לְפָנִים בְּחֻדָּר צָרִיךְ כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי, דְּהֵינוּ שֶׁיְּכַסֶּה אוֹתָהּ בִּשְׁנֵי כִּסּוּיִין וְאֶחָד מֵהֶם יִהְיֶה עַל כָּל פָּנִים אֵינוֹ מְיֻחָד לָהּ וּכְדִלְקַמָּן. וְאִם עַל הַמְּזוּזָה יֵשׁ כִּסּוּי זְכוּכִית אַף שֶׁהַמְּזוּזָה נִרְאֵית מִתּוֹכָהּ אֲפִלּוּ הָכִי נֶחְשֶׁבֶת כִּסּוּי אֶחָד וְדַי בְּפָרְסֵת עַל הַמְּזוּזָה דְּהָא עַתָּה לֹא מִתְחַזְיָא, וְכֵן כָּתַב הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין היאך לנהוג בקדושת תפילין ס"ב), אֲבָל לְכַלֵּי עַלְמָא לֹא מְהַנֵּי אִם יְכַסֶּנָּה עוֹד בִּזְכוּכִית מִלְמַעְלָה אַף עַל גַּב שֶׁמְּכַסֶּה בִּשְׁנֵי כִּסּוּיִין, דְּהָא הַמְּזוּזָה נִרְאֵית מִתּוֹכָן. כָּתַב בְּחָכְמַת אָדָם (כלל קכח ס"י) נִרְאֶה לִי דְּבִין בְּמְזוּזָה אוֹ שְׁאָר סְפָרִים אִם עָשָׂה מִתְּחִלָּה שְׁנֵי כֵּלִים שֶׁיַּחְשֹׁב אֶחָד לִכְלִי בְּתוֹךְ כְּלִי כְּגוֹן שֶׁכָּרַךְ הַמְּזוּזָה בְּנִיר וְאַחַר כָּךְ הִנִּיחָהּ בַּתִּיק שָׁלָהּ, מַהֵר, כֵּיוָן שֶׁבַּתְּחִלָּה כִּוֵּן לְכָךְ. וְיֶתֶר כָּל הַדִּינִים בָּזֶה נִכְאַר לְקַמָּן בְּסִימָן ר"מ (ס"ק כג-לג) בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ: (ח) **שֶׁאֵין הַשֵּׁנִי.** לְאוֹ דַּוְקָא, (יח) וְהוּא הַדִּין אִם הַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד אוֹ שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֵינָם מְיֻחָדִים וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב בַּהַגָּ"ה, וְאֵינוֹ אָסוּר בִּכְלִי בְּתוֹךְ כְּלִי רַק אִם אֶחָד מִשְּׁנֵיהֶם מְיֻחָד לְמַעְלָה מִמְּצָרָיו עִם הַמְיֻחָד וְשָׁרֵי, וְהַהַגָּ"ה לֹא בָּא רַק לְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר דְּלֹא נִטְעֲה בִּלְשׁוֹנֵיהּ. וּכְלִי אֶחָד אֵפִלּוּ אֵינוֹ מְיֻחָד לֹא מְהַנֵּי וְאָסוּר: **ג** (ט) **כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ.** שֶׁהוּא גַּם כֵּן דֶּרֶךְ בְּזִיּוֹן:

בַּאוּר הַלָּכָה

ב * **בַּיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ וְכוּ' בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ז) בְּמֶה שֶׁכָּתַב וְאִם פָּרַשׂ טַלִּית וְכוּ', **וְהִשְׁמִטְתִּי מַה שֶּׁהֵבִיא הַבָּאֵר הֵיטֵב** (סק"ג) **בְּשֵׁם מַהֲרִ"שׁ"ן** (סי' קלא) **שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּכִיס שֶׁהָיָה כָּרוּךְ עָלָיו מִטְפַּחַת, שֶׁכָּל הָאַחֲרוֹנִים הִשִּׁיגוּ עָלָיו וְדַוַּאי שָׁרֵי מַהֲ דְּגִלֵּימָא אַקְמְטָרָא דְּשָׁרֵי רַבָּא** בִּבְרָכוֹת כ"ו (ע"א) **אַף שֶׁהַכִּסּוּי הָעֶלְיוֹן אֵין מְכַסֶּה מִכָּל הַצְּדָדִים וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה, אַף אִם שְׁנֵי הַכִּסּוּיִים הָיָה בָּזֶה שֶׁלֹּא הָיָה מְכַסֶּה רַק לְמַעְלָה וְלֹא לְמַשָּׁה צָרִיךְ עִיּוּן קָצָת, וְהַפּוֹסְקִים לֹא הִזְכִּירוּ חִלּוּק בָּזֶה. וּלְעִנְיַן כִּיס הַתְּפִלִּין שֶׁמֻּנָּח בְּתוֹךְ כִּיס גָּדוֹל שֶׁל הַטַּלִּית עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (שם) **שֶׁכָּתַבְנוּ דְּהַכִּיס גָּדוֹל הוּא כְּלִין וְהוּא דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (סק"ב) וְהָעִתּוּתִי הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין היאך לנהוג בקדושת התפילין ס"ב) דְּבָרָיו, **אַךְ הָאֲלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) **הֵבִיא בְּשֵׁם הַמַּהֲרִ"שׁ"ן** (שם) **לְהָקֵל בְּשָׁעַת הַדְּחָק בָּזֶה, וְהִשְׁמַטְתִּי זֶה מִשּׁוּם דְּהָא יָכוֹל לְכַסּוֹת הַתְּפִלִּין בְּהַטַּלִּית** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּפָנִים. אַךְ נִפְקָא מִינַּהּ לְכִאוֹרָה מַהָא דְּמַהֲרִ"שׁ"ן לְעִנְיַן שֶׁמַּפְתִּיר לְצוּרֶךְ מָעוֹת בְּשָׁעַת הַדְּחָק בְּהַכִּיס שֶׁל טַלִּית, דְּאֵינוֹ נִקְרָא מְיֻחָד לְתְפִלִּין כֵּיוָן שֶׁהוּא לְשֵׁנֵיהֶם וְכֵן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"א) בִּכְלָל י"ד (סכ"א), אֲבָל בְּאֶמֶת נִרְאֶה לִי דְּזֶה לְכוֹלֵי עָלְמָא מֻתָּר וּכְמוֹ שֶׁנִּבְאַר אִם יִרְצֶה ה' לְקַמָּן בְּסִימָן מ"ב בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה תפילין וכו') עַיֵּן שָׁם:

* **אָסוּר לְשַׁמֵּשׁ מִטָּתוֹ.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ה) **דְּהוּא הַדִּין לַעֲשׂוֹת בּוֹ צָרְכָיו וְהוּא מֵהַדֶּרֶךְ הַחַיִּים, וְצָרִיךְ עִיּוּן מִנַּיִן לוֹ זֶה,** וּמִלְּקַמָּן סִימָן מ"ג סָעִיף ד' אֵין רְאָיָה לָזֶה, **וּבְוַדַּאי דְּבָעֵי כִּסּוּי** [וְעַיֵּן בְּסִימָן שט"ו סָעִיף (ב') [א']] **אֲבָל כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי מִנַּיִן:**

ג * **אֲפִלּוּ וְכוּ' כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ אֲפִלּוּ בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי. וַאֲפִלּוּ אִם הָיוּ כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לְגַמְרֵי שְׁנֹתָנִם תַּחַת הַכַּר,** וְכָל שֶׁכֵּן אִם עַל יְדֵי צְרוֹף הַכַּר נַעֲשָׂה כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי, כֵּן מוּכָח מִן הָרַמְבַּ"ם (פ"ד הכ"ד), וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ד', וְעַל כָּל פָּנִים בְּדֶרֶךְ זֶה לֹא פְּלִיגֵי הָאַחֲרוֹנִים עַל הָרַמְבַּ"ם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) הַכֹּל מִמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וּפְרִי מְגַדִּים (שם ס"ק א-ב): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן מ"ד סָעִיף קָטָן ה': **ב** (ח) לְקַמָּן בְּסִימָן ר"מ (ס"ו) עַיֵּן שָׁם: (ט) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק ב): (י) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יח) עַיֵּן שָׁם: (יא) וְכֵן נוֹטֶה אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ב): (יב) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ר"מ (סק"ו) עַיֵּן שָׁם: (יג) פְּשׁוּט: (יד) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין היאך לנהוג בקדושת תפילין ס"ב): (טו) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם): (טז) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (יז) לְבוּשֵׁי שָׁרָד: (יח) בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקּוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּרְאֵה בְּשו"ע הָרַב (סי' שלד ס"ג) מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (סי' מד ס"ב) לֹא הִזְכִּיר דִּין נִפְלוּ תְּפִלִּין בְּנַרְתִּיקָן. **ג]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ה) כָּתַב: אִם הַמְּזוּזָה קְבוּעָה בְּפָנִים בְּחֻדָּר יֵשׁ מִי שֶׁמַּצְרִיךְ כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי דְּהֵיינוּ לְכוֹסְתָהּ בְּב' כִּיסּוֹנִין וְכו'. וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁמְּזוּזָה כֵּיוָן שֶׁקְּבוּעָה כּוּלָּהּ בְּכוֹתֶל וְאֵין בָּהּ אֶלָּא נָקֵב בְּלֹבֶד דִּי לְסָמוֹךְ עַל דִּבְרֵיו לְהָקֵל בְּדִבְרֵי סוֹפְרִים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בְּכֻלִּי תּוֹךְ כֻּלִּי, וַאֲפִלּוּ אֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. * אֲבָל שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ, אִם אֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ (ה) [ה] (י) מַתָּר, * וְאִם אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ צָרִיךְ כֻּלִּי (יא) בְּתוֹךְ (ו) כֻּלִּי: ד * [ו]אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ בַּמִּטָּה וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְשַׁמֵּשׁ (יב) מְקֻרֵי אֵין אִשְׁתּוֹ (ז) עִמּוֹ: ה * [ז]לְהַנִּיחָם בַּמִּטָּה כְּנֶגֶד (ח) צִדּוֹ (יג) דִּינָן כְּתַחַת מַרְגְּלוֹתָיו: ו [ח]שָׁכַח וְשִׁמֵּשׁ מִטָּתוֹ בְּתִפִּלִּין, לֹא יָאֲחֹז לֹא בַּבָּתִּים וְלֹא בָּרְצוּעוֹת (יד) עַד שֶׁיִּטֹּל (ט) יָדָיו, מִפְּנֵי שֶׁהַיָּדַיִם עַסְקָנִיּוֹת הֵן וְשָׁמָּא נָגְעוּ בְּמָקוֹם הַטִּנּוֹפֶת: ז [ט]יֵשׁן בָּהֶם וְרָאָה קֶרִי, לֹא יָאֲחֹז בַּבָּתִּים (טו) אֶלָּא יָאֲחֹז בָּרְצוּעָה וּמַסִּיר אוֹתָם. הַגָּהָה: עַד שֶׁיְּקַנֵּחַ הַקֶּרִי מֵעָלָיו (טז) וְיִטֹּל יָדָיו (בית יוסף (ד"ה יקנח)): ח * [י]הַנִּכְנָס לִסְעוּדַת קֶבַע (יז) חוֹלְצָן וּמַנִּיחָן (יח) עַל הַשֻּׁלְחָן עַד זְמַן בְּרָכָה * וְחוֹזֵר וּמַנִּיחָן, (יט) [יא]אֲבָל לַאֲכִילַת (כ) עֲרַאי אֵין צָרִיךְ לְחָלְצָן:

ו בֵּית יוֹסֵף (ד"ה והא) מַהֲהִיא דִּבָרְכוֹת כ"ה (ע"ב). ז רַבֵּינוּ יוֹנָה שָׁם. ח סֵכָה כ"ו (ע"ב). ט שָׁם (ע"א). י בְּרָכוֹת כ"ג (ע"ב). כ יְרוּשַׁלְמִי שָׁם פֶּרֶק ב' (ה"ג) הָרוֹאֶה פֶּרֶק ד' מֵהִלְכוֹת תְּפִלִּין (הט"ו) וְהַפּוֹרְסִי (הלי תפילין דף יג טור ד).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ה] מַתָּר. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיִן בְּאֹהֶל יַעֲקֹב סִימָן א' בְּסִפְקָלִים שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁיֵּשׁ שְׁעוֹשִׂים בְּמָקוֹם הַמְיֻחָד לִישִׁיבָתָם תַּחַת הַסְּפָסָל תֵּבָה קְטַנָּה לְהַצְנִיעַ שָׁם טַלִּית וּתְפִלִּין שֶׁלָּהֶם וְיוֹשְׁבִים עַל הַסְּפָסָל, וְיֵשׁ שֶׁאֵין בָּהֶם חֶלֶל גֹּבַהּ טֶפַח בֵּינָם לְבֵין הַתְּפִלִּין הַמֻּנָּחִים שָׁם, וְכָתַב לְאָסֹר, וְשָׁם בְּתְשׁוּבָה שֶׁאַחַר זֶה (סי' ב) כָּתַב לְצַד הַהֵתֵר, דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּתַחַת מַרְגְּלוֹתָיו אָסוּר וְהוּא הַדִּין לְיֵשׁ עֲלֵיהֶם הֵיינוּ הֵיכָא גַּבֵּהּ וְחֶלֶל בֵּינָם לְבֵין הַיּוֹשֵׁב אוֹ לְבֵין מַרְגְּלוֹתָיו מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְהַדֵּק בְּרַגְלָיו אוֹ בְּכֹבֶד מַשְׁאוֹי וְהֵנִי בְּזַיִן וְכוּ', וְסֵיפָא בְּהּ וְאִי לָא מִסְתַּפְקִינָא אֲמִינָא דִּלְמִינְטְרִינְהוּ עֲדִיף וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַרְחִיקָם מִבֵּיתוֹ וּלְשָׁמְרָם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ לְהַזְהֵר בִּקְדֻשָּׁתָם עַל יְדֵי גֹּבַהּ קָצָת נִרְאֶה דְּאֵין לְפַקְפֵּק בְּדָבָר עַיִן שָׁם. וְנִרְאֶה דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּגוֹבַהּ טֶפַח כְּמוֹ דְּמִיְּתֵי הָתָם פְּלוּגְתָּא דִּירוּשַׁלְמִי (ברכות פ"ג ה"ח) לְעִנְיַן סֵפֶר תּוֹרָה, וּבְעַל נֶפֶשׁ יֵשׁ לוֹ לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה כִּי תְּפִלִּין יֵשׁ לְהַזְהֵר בִּקְדֻשָּׁתָן מְאֹד כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל:

בְּאוּר הֲלָכָה

* **אֲבָל שֶׁלֹּא וְכוּ' מַתָּר.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) דִּרְצוֹנוֹ לוֹמַר בֵּין כָּךְ לְכָסֶת הָכִי אִיתָא בְּגֶמָרָא (ברכות כד.) וּבְכָל הַפּוֹסְקִים, וְהַיַּד אֶפְרַיִם שֶׁכָּתַב וְאֶפְשָׁר דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּדָקָא וְכוּ', אֵינִי יוֹדֵעַ כַּוָּנָתוֹ שֶׁהוּא סוֹתֵר דִּבְרֵי הַטּ"ז (סק"ג) וְדִבְרֵי הַגְּמָרָא, וְאוּלַי טָעוּת סוֹפֵר יֵשׁ בִּדְבָרָיו:

* **וְאִם אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ צָרִיךְ כֻּלִּי בְּתוֹךְ כֻּלִּי.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יא) שֶׁכָּתַב דִּבְצָרוּף הַכֹּל נַעֲשֶׂה כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי כֵּן כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד), וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) מַחְמִיר כְּהַרְמַב"ם (פ"ד הכ"ד) דְּבָעִינַן כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לְבַד הַכַּר, אֲבָל בְּבָאוּר הַגְּרַ"א מִשְׁמַע כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם וְכֵן פָּסְקוּ הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם ס"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

ד * **אִשְׁתּוֹ וְכוּ' וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְשַׁמֵּשׁ וְכוּ'.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) בְּשֵׁם הַטַּ"ז, וְרָאִיתִי בְּסֵפֶר מִטֵּה יְהוּדָה (סק"י) שֶׁכָּתַב דַּאֲפִלּוּ לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הֵיינוּ אִם הִסְפִּיק אֶצְלוֹ לְשַׁמֵּשׁ קְבִירָה לֵיהּ דְּלֹא חַיְשִׁינַן שְׁמָא יִמְלֹךְ, אֲבָל בִּסְתָמָא לְכוּלֵּי עָלְמָא מִיקְרֵי אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, עַיִן שָׁם:

ה * **לְהַנִּיחָם בַּמִּטָּה כְּנֶגֶד צִדּוֹ וְכוּ'.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יג) הַטַּעַם וְהוּא מֵהַתַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות טו. ד"ה ולהניחן), וְצָרִיךְ עַיִן מִתָּמִיד כ"ז עַמּוּד א' אָמַר רַב סָפָא מִינַּהּ תְּפִלִּין מִן הַצַּד שְׁרָיָין וְלֹא חַיְשִׁינַן דִּילְמָא מִיגְנַדְּרִי וְכוּ', וְאַף אִם נִפְרַשׁ כְּפִרוּשׁ הַמְּפֹרָשׁ שָׁם (ד"ה א"ר ספפא) דְּהַכְּוָנָה בֵּין כַּר לְכָסֶת שֶׁלֹּא נָגַד רֹאשׁוֹ, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי חָזִינַן דְּלֹא חַיְשִׁינַן דִּילְמָא מִיגְנַדְּרִי. וְאֵין לוֹמַר דִּלְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הָרַמְבַּ"ם (כלי המקדש פ"ח הי"א) בִּגְדֵי כְּהֻנָּה נִתְנוּ לְהָנוֹת בָּהֶן אִם כֵּן הֲרֵי אָזַל הַשְׁתָּא מִינַּהּ דְּרַב סָפָא, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי מוֹכֵחַ מֵאוֹתָהּ סְגִיא דְּאִם אָמְרִינַן דִּילְמָא מִיגְנַדְּרִי גַּם שֶׁלֹּא נָגַד רֹאשׁוֹ אָסוּר, וְאִם כֵּן כֵּיוָן דְּאֵנוּ בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּשַׁלֵּא נָגַד רֹאשׁוֹ מֻתָּר הֲרֵי דְּלֹא חַיְשִׁינַן דִּילְמָא מִיגְנַדְּרִי [ב]וְאִם כֵּן גַּם מִן הַצַּד יְהֵא מֻתָּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

ח * **הַנִּכְנָס לִסְעֻדַּת וְכוּ' עַד זְמַן בְּרָכָה. בְּרָמַב"ם** (פ"ד הט"ז) **אִיתָא דְּלוּבְשָׁן אַחַר שְׁנָטַל יָדָיו מַיִם אַחֲרוֹנִים,** וּמִסְתָּמָא טַעֲמוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְבְּשֵׁם בְּיָדַיִם מְזֹהָמוֹת, **וְלֹא הֵבִיאוּ הָאַחֲרוֹנִים אֶת דְּבָרָיו וְאָפְשַׁר שֶׁטַּעֲמָם** דִּלְפִי מַה דַּאֲנַן לְפָסְקִינַן בְּרִישׁ סִימָן קע"ט **דַּאֲפִלּוּ דִּבּוּר בְּעָלְמָא אָסוּר לְהַפְסִיק בֵּין מַיִם אַחֲרוֹנִים לִבְרַכַת הַמָּזוֹן,** עַיִן שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה גמר), **כָּל שֶׁכֵּן בָּזֶה,** וְעַיִן שָׁם בְּרִישׁ סִימָן קע"ט בְּמָגֵן אַבְרָהָם. וְעַיִן מַה שֶּׁנִּכְתַּב לְקַמָּן (ד"ה וחוזר) לְעִנְיַן בְּרָכָה:

* **וְחוֹזֵר וּמַנִּיחָן.** עַיִן בִּירוּשַׁלְמִי (ברכות) בְּפֶרֶק הָיָה קוֹרֵא (ה"ג) **דְּמוּכָח שָׁם** עַל כָּל פָּנִים לְכָל הַגִּרְסָאוֹת [עַיִן בְּפָנֵי מֹשֶׁה (ד"ה א"ת תניי') וּבְסֵפֶר חֲרָדִים (ד"ה מאן דאמר וד"ה א"ר ועי"א)] **דְּלִסְעֻדַּת קֶבַע כְּשֶׁמְּסִירָן צָרִיךְ אַחַר כָּךְ בְּשָׁעַת לְבִישָׁה לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. וְהִנֵּה לְדִינָא לְהַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסִימָן כ"ה סָעִיף י"ב בְּרוֹאֵי צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, וְאוּלַי לְדַעַת הָרַמ"א דְּדַעְתּוֹ שָׁם דְּכְשֶׁמְּסִירָן עַל דַּעַת לְהַחֲזִיר מֵיד אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ וְהָכָא נָמֵי הֲרֵי הֵסִירוּ וְהִנִּיחוּ אֶצְלוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן עַל דַּעַת לַחֲזֹר וּלְהַנִּיחוֹ בְּשָׁעַת בְּרִכַּת הַמָּזוֹן, **מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי כָּתְבוּ שָׁם** (ע"ש בסמ"ב ס"ק מז ובי"ח שם ד"ה ר"א) **דִּכְשֶׁמְּסִירָן עַל דַּעַת לְכָנֵס בָּהֶם לְבֵית הַכִּסֵּא צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ לְכוּלֵּי עָלְמָא וְאִם כֵּן הָכִי נָמֵי כֵּיוָן דְּזָרוּ חַז"ל שֶׁלֹּא בְּעֵת הַתְּפִלָּה בְּתְפִלִּין אִם כֵּן אִידְּחֵי מִמְּצָוָה וְצָרִיךְ עִיּוּן.** וּמֵהֲרִירוּשַׁלְמִי אֵין רְאָיָה דְּיֵשׁ לוֹמַר לְפִי גִּרְסַת הַפָּנֵי מֹשֶׁה שָׁם וְכֵן גִּרְסַת הַגְּרַ"א בְּהַגָּהוֹתָיו עַל הַיְרוּשַׁלְמִי דְּאֵיירֵי כְּשֶׁהַסִּיר הַתְּפִלִּין, דְּהֵרוּשַׁלְמִי אֵיירֵי לְפִי מַה דְּאִיתָא שָׁם בַּפֵּרוּשׁ [בְּבַבְלִי בְּרָכוֹת כ"ג עַמּוּד ב'] דְּצָרִיךְ לְפָנוֹת קֹדֶם שֶׁנִּכְנָס לְסִעֻדַּת קֶבַע אִם כֵּן מִפֹּאלָא מֻכְרָח לְבָרֵךְ עַתָּה עַל הַתְּפִלִּין, וְסִפֵּיקָתֵנוּ הוּא בְּשֶׁלֹּא נִפְנָה מִקֹּדֶם.

בְּאֵר הֵיטֵב

קַמַּשְׁמַע לָן דְּמָתָר. אֲבָל כְּלִי אֶחָד אֲפִלּוּ אֵינוֹ מְיֻחָד לֹא מְהַנֵּי וְאָסוּר: **ג (ה) מַתָּר.** פְּרוּשׁ אֲפִלּוּ בְּלֹא כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי רַק בִּכְלִי אֶחָד מָתָר. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג), ט"ז (סק"ג), דְּלֹא כְּבָ"ח (ס"ג) עַיִן שָׁם וּבְיָד אַהֲרֹן (הגב"י): (ו) **כֻּלִּי.** וְאֵין צָרִיךְ אֶלָּא כְּלִי אֶחָד וְהַכַּר מִקְרֵי כְּלִי שֵׁנִי. עַיִן מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד) וְט"ז (שם): **ד (ו) עִמּוֹ.** וְט"ז (סק"ד) חוֹלֵק וְאוֹסֵר דְּשָׁמָּא יָבֹא לִידֵי תַּשְׁמִישׁ עַיִן שָׁם, וְהַיַּד אַהֲרֹן (שם) סוֹתֵר הָרְאָיוֹת שֶׁל ט"ז עַיִן שָׁם: **ה (ח) צִדּוֹ.** אִם מְשְׁתַּמְּרִים בְּמָקוֹם אֶחָד לֹא יָנִיחַם בְּמִטָּה כְּלָל, וּמִיהוּ אִם יֵשׁ לְמַעְלָה מֵרָאשָׁותָיו מָקוֹם גְּבוֹהַּ שְׁלשָׁה טְפָחִים אוֹ נָמוּךְ שְׁלשָׁה מָתָר. ש"ס (ברכות כג:), מִגֵּן אַבְרָהָם (שם): **ו (ט) יָדָיו.** וְאַחַר כָּךְ יַחְלְצֵם עַד שֶׁיְּקַנֵּחַ הַקֶּרִי וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף (ו') [ז']:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(י) **מַתָּר.** אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בִּכְלִי כְּלָל רַק שֶׁמְּנִיחָן בְּעִנְיָן שֶׁלֹּא יִתְגַּלְגְּלוּ מִשָּׁם לָצֶדֶדִין, כְּגוֹן שֶׁמְּנִיחָן (יט) בֵּין כַּר הַתַּחְתּוֹן לַכַּר שֶׁתַּחַת רֹאשׁוֹ שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ: **(יא) בְּתוֹךְ כֻּלִּי.** דְּהַיְנוּ בְּתוֹךְ כְּלִי. הַמְיֻחָד לָהֶן (כ) תַּחַת הַכַּר דְּהַכַּר מִקְרֵי כְּלִי שֵׁנִי, אוֹ שֶׁיְּנִיחֵן בְּלִי כְּלִי כְּלָל (כא) תַּחַת שְׁנֵי כָרִין. (כב) וְלֹא הִתִּירוּ חֲכָמִים לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין תַּחַת מְרַאֲשׁוֹתָיו (כג) כְּשֶׁאִשְׁתּוֹ עִמּוֹ אֲפִלּוּ בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתַּמְּרוּ מִן הַנְּגָבִים וְהָעַכְבָּרִים, וּלְפִיכָךְ אִם יֵשׁ לוֹ מָקוֹם אַחֵר שֶׁמִּשְׁתַּמְּרִים שָׁם לֹא יַנִּיחַם כְּלָל בַּמִּטָּה. (כד) וּמִיהוּ אִם יֵשׁ לְמַעְלָה מֵרָאשׁוֹתָיו מָקוֹם יוֹצֵא מִן הַמִּטָּה שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ שְׁלשָׁה טְפָחִים אוֹ נָמוּךְ שְׁלשָׁה טְפָחִים לְמַטָּה מֵרָאשׁוֹתָיו מַתָּר לְהַנִּיחָן עָלָיו: **ד (יב) מְקֻרֵי וְכוּ'.** [א]וְטַ"ז (סק"ד) אוֹסֵר לִהְיוֹת אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ בַּמִּטָּה עַד שֶׁיְּנִיחַ הַתְּפִלִּין כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וִישַׁמֵּשׁ, וְכֵן מַשְׁמַע בְּבָאוּר הַגְּרַ"א, וְעַיִן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד): **ה (יג) דִּינָן וְכוּ'.** (כה) שֶׁפְּעָמִים מִתְהַפֵּךְ בַּמִּטָּה וְיִשְׁכַּב עֲלֵיהֶן. (כו) סְפָסָלִים שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁתַּחַת הַסְּפָסָלִים יֵשׁ תֵּבָה לְהַצְנִיעַ שָׁם טַלִּית וּתְפִלִּין, יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאָסוּר לֵישֵׁב עַל הַסְּפָסָלִים וְיֵשׁ מַתִּירִין, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ חָלָל טֶפַח בֵּהַתֵּבָה פָּנוּי מֵהֶתֶר וְדַאי לֵישֵׁב עַל הַסְּפָסָלִין, וּבְעַל נֶפֶשׁ רָאוּי לוֹ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַדְּחַק גַּם בָּזֶה כִּי תְּפִלִּין יֵשׁ לְהַזְהֵר בִּקְדֻשָּׁתָן מְאֹד. וְאִם קָבְעוּ בְּמַסְמְרִים לַכֹּתֶל מֻתָּר לֵישֵׁב עַל הַסְּפָסָל: **ו (יד) עַד שֶׁיִּטֹּל יָדָיו.** וְאַחַר כָּךְ (כז) יַחְלְצֵם עַד שֶׁיְּקַנֵּחַ הַקֶּרִי וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ז': **ז (טו) אֶלָּא יָאֲחֹז וְכוּ'.** דְּבָזֶה (כח) לֹא חִיְישִׁינַן כָּל כָּךְ שֶׁמָּא נָגְעוּ בְּמָקוֹם הַטִּנּוֹפֶת, וּלְכָךְ הַקִּלּוּ לֶאֱחֹז בְּרְצוּעָה וְלַהֲסִירָהּ כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹת הַתְּפִלִּין עַל עַצְמוֹ בְּעוֹד שֶׁהוּא מְטֻנָּף בְּהַקֶּרִי: **(טז) וְיִטֹּל יָדָיו.** אֲבָל אַחַר כָּךְ (כט) מֻתָּר לְהַנִּיחָן אַף עַל פִּי שֶׁהוּא טָמֵא: **ח (יז) חוֹלְצָן.** (ל) לְחֹשׁ שֶׁמָּא יִשְׁתַּכַּר בְּסָעוּדָה וְיִתְבַּזּוּ בְּתְפִלָּיו: **(יח) עַל הַשֻּׁלְחָן.** כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ (לא) מְזֻמָּנִים לוֹ לַחֲזֹר וְלַהֲנִיחָן בְּשָׁעַת בְּרָכָה: **(יט) אֲבָל וְכוּ'.** בְּסֵפֶר שֻׁלְחַן שְׁלֹמֹה (ס"ו) מִסְתַּפֵּק דְּאָפְשָׁר דְּזֶה וְכֵן מִי שֶׁמְּנִיחָן כָּל הַיּוֹם, אֲבָל לֹא מִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְהָנִיחַ בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה: **(כ) עֲרַאי.** נִרְאֶה דְּשָׁעוּר אֲכִילַת עֲרַאי הוּא כְּבֵיצָה וּכְדִין סָכָּה בְּסִימָן תרל"ט (ס"ב) יַעַיֵּן שָׁם [מַטָּה יְהוּדָה (סק"ט)]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (יט) גְּמָרָא (ברכות כד.): **(כ)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(כא)** מוּכָח מִפְּרִי מְגַדִּים (משז"ל סק"ג): **(כב)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **(כג)** הַגְּרַ"ז (ס"ו), וְכֵן מְצַדֵּד הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד): **(כד)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **ה (כה)** תְּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות טו. ד"ה ולהניחן): **(כו)** עַיִן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ה) וְט"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ"ב (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ו (כז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): **ז (כח)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ה): **(כט)** עֲטֶרֶת זְקֵנִים: **ח (ל)** רַשְׁ"י (ברכות כג: ד"ה חולץ תפילין) וּפְרִישָׁה (סק"ד): **(לא)** רַשְׁ"י (שם ד"ה וכן הדור): **(לב)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **(לג)** מִלְּשׁוֹן הַגְּמָרָא שָׁם:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ח בסוגריים) כתב: ונכון לחוש לדבריו אף על פי שאין איסור בדבר מן הדין. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ו) כתב: להניחן במטה כנגד צדו דינם כתחת מרגלותיו [ואסור להניחן שם].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah